

[Statsministeren.]

Jeg skal dernæst fremsætte *Forslag til Lov om Nedsættelse af en Kommission til Overvejelse af Spørgsmaalet om Ændringer i Grundlovens Forfatningsbestemmelser*. Det ved Grundloven af 1915 etablerede Tokammerssystem har jo, som alle har erfaret, ikke virket heldigt, og navnlig har det medført en vis Uvilje over for det parlamentariske System paa Grund af den Forskellighed, der gennem en Række Aar har været mellem Flertallet i Folketing og Landsting. Denne Uvilje mod det parlamentariske System har i og for sig været uberettiget, da de uheldige Forhold bundede i den Tilstand, der var etableret ved selve Grundloven, men det er jo bedst at søge Aarsagerne til Uviljen fjernet.

Regeringspartiernes Opfattelse er jo kendt, dels fra et skitseret Forslag, fremsat under Valglovsforhandlingerne i 1928, et Forslag, som jo særlig bevægede sig paa det omstridte Omraade med Hensyn til Landstinget, dels fra et senere Forslag, der direkte gik over til Etkammerssystemet ved simpelt hen at fjerne Landstinget. Vi har imidlertid ikke villet se bort fra Udtalelser og Antydninger, der er fremsat fra anden Side, og navnlig har vi jo tidligere udtrykt Sympati for Tanken om at skabe et vejledende eller kontrollerende Organ, der kunde virke i Samarbejde med Rigsdagen, og hvis Opgave skulde være at sikre en i alle Henseender forsvarlig Udformning af Lovene. Denne Tanke er ogsaa formuleret anderledes, særlig af nogle Medlemmer af det konservative Parti for nogle Aar siden, og det er derfor rimeligt, at der gives Adgang til en Forhandling om de forskelligartede Synspunkter, som i saa Henseende har været fremført. Tanken om Etkammerssystemet kan naturligvis udformes paa mere end een Maade, og til Etkammerssystemet hører maaske ogsaa Adgang til Folkeafstemninger, hvorfor det vil være rimeligt at søge dette Princip, og hvad dertil hører, belyst saa alsidigt, som det er muligt, gennem et Kommissionsarbejde. Endelig er der i den bestaaende Valgretsalders, henholdsvis 35 og 25 Aar til Landsting og Folketing, en saa indlysende Urimelighed, at man paa dette Omraade bør tilvejebringe en vidtgaaende Ændring.

Vi bifalder, som jeg før har sagt, den Betragtning, at man ikke bør have en bestandig Forfatningsstrid. Selv om vi ikke just mener, at Forfatningen skal kunne bestaa, uanfægtet af politisk og kulturel Udvikling, frem gennem alle Tider, er vi paa den anden Side ingenlunde stemt for,

at der bestandig skal være Strid om det forfatningsmæssige Grundlag saavel for det parlamentariske Arbejde som for anden Virksomhed, og for at afværge denne bestandige Strid har vi ment det rimeligt at indbyde alle politiske Anskuelse til en Forhandling om Sagen, idet det er vor Overbevisning, at Strid kun kan undgaas, hvis man ved Samvirken kommer til et Resultat, som bæres oppe af saa mange, at Interessen for fortsat Strid falder bort. Forhandlingerne vil nu vise, om Mulighederne for Opnaelse af et saadant Resultat foreligger, og jeg anmoder Tingets Medlemmer om at medvirke til, at den staaende Strid paa dette Omraade kan blive undgaaet.

Jeg har allerede ved Rigsdagssamlingens Aabning meddelt, at det var Regeringens Hensigt at søge en almindelig Forhandling om Grundlovens Forfatningsbestemmelser optaget i en Kommission, og vi har paa Grund af Sagens Vigtighed ment det rimeligt, at denne Foranstaltning blev gennemført ved en særlig Lov. Det er altsaa Forslag til en saadan Lov, jeg har den Ære at fremsætte for det høje Folketing.

Forslaget gaar ud paa at nedsætte en Kommission bestaaende af 19 Medlemmer, af hvilke de 16 foreslaas valgt i Henhold til de i Grundlovens § 49 fastsatte Regler. Desuden tiltrædes Kommissionen af Justitsministeren og Inderigsministeren, hvoraf den første medfører den juridiske Sagskundskab, medens den anden tiltræder den paa Grund af den naturlige Tilknytning, der er mellem Grundlovens og Valglovens Bestemmelser, og endelig er det Hensigten, at Kommissionsarbejdet skal ledes af Statsministeren. Der gives Kommissionen Adgang til at tilkalde udenforstaaende til Raadslagning og til Fremskaffelse af alle Oplysninger, som maatte være af Interesse for Sagens Tilrettelæggelse.

Med Hensyn til Vederlaget for Kommissionens Arbejde foreslaas det, at man henholder sig til Regelen i § 814 i Tjenestemandsløven, og endelig foreslaas det, at Kommissionen skal have en begrænset Arbejdstid.

Der er jo hist og her fremkommet Ytringer om dette at begrave en Sag i en Kommission, og vi har derfor ment det rimeligt i Løven at sætte en Frist for Kommissionens Arbejde, og denne foreslaas da fastsat til 30. Juni 1938, saaledes at der vil være rigelig Tid til, at Sagen kan komme frem i den Periode, i hvilken denne Rigsdag normalt skal sidde.